

Pod Bukovinou

Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské

XII. ročník

číslo 1

júl 2022

ZBUDZA – MINULOSŤ A SÚČASNOSŤ POSTAVILI MÁJ

Obec Zbudza má bohatú históriu, ktorá bola zdokumentovaná už v niekoľkých publikáciách. S myšlienkou zostaviť knihu o tejto obci sa pohrával Gustáv Soták spolu so Slavomírom Palovčákom už dlhšiu dobu. Svoju požiadavku predložili starostovi obce a na zasadnutí obecného zastupiteľstva poslanci tento návrh schválili. Začalo obdobie príprav. Takmer dvojročné obdobie zbierania písomných materiálov, fotografií a konzultácií sa stalo realitou.

Dňa 20. mája sa v kultúrnej miestnosti za účasti prítomných pozvaných hostí, zostavovateľov, sponzorov a poslancov obecného zastupiteľstva uskutočnil "krst" knihy – monografie obce Zbudza. V úvode sa v slávnostnom príhovore k prítomným prihovoriel starosta obce Ing. Matej Havrila. Vyzdvihol obsah krásnej publikácie. Podakoval tvorcom myšlienky, zostavovateľovi knihy PaedDr. Martinovi Molnárovi, celému kolektívu autorov, sponzorom, redakčnej rade, miestnym poslancami, ako aj občanom obce. Bez materiálov a fotografií, ktoré poskytli, by zrejme monografia neuzrela svetlo sveta. Máme krásnu knihu o našej obci, ktorá zahŕňa bohatú históriu až po súčasnosť. Soľ je pre našu obec príznačnou a tak bola táto monografia "po-

kresťan" kryštálmi pravej zbudzanskej soli. Knihu "pokrstili" po duchovnej stránke správca farnosti Staré ThDr. Konštantín Daniel Boleš PhD. OPræm. a po odbornej stránke doc. Peter Karpinský PhD., ktorí sa spolu

s PaedDr. Molnárom k prítomným prihovorili. Po slávnostnom ceremoniáli sa v kultúrnom programe predstavili blokom ľudových piesní členovia folklórnej skupiny Zbudzanská Solanka spolu s našimi najmenšími.

Uvedená publikácia bola distribuovaná do každej domácnosti a verím, že po prelistovaní tejto krásnej knihy mladí získajú bohaté informácie o obci, v ktorej žijú, a tí starší si zaspomínajú. A. F.

Účastníci májovej prezentácie monografie o Zbudzi. Snímka: nefo

Stavanie májov. Tento zvyk sa v našich končinách udržal dodnes. Jeho symbolický význam spočíva vo víťazstve jari nad zimou, v obnovujúcej sa prírode. Ani Obecné zastupiteľstvo v Oreskom nezabudlo oživiť tento zvyk v obci. V podvečer 30. apríla sa občania zišli v parku, kde ich privítali spevy spevacej skupiny „Starjani“. Ozdobený máj už čakal, kedy bude vyzdvihnutý do výšky. Podarilo sa, a vietor rozfúkal všetky farebné stužky. K veselej nálade patrilo aj občerstvenie. Čapované pivo, kofola a pečené koláče. Ľudia si zaspievali a potešili sa pohľadom na rozviaty máj, ktorý počas celého mesiaca zdobil našu dedinu a pripomínal nám, že už prišla jar. D.H.

BANNEROVÁ GALÉRIA

Súbežne s kultúrnym podujatím „Hudobná jar“ v zrekonštruovaných priestoroch kaštiela v Starom mali návštevníci možnosť oboznámiť sa s históriou samotného kaštiela a jeho bývalými majiteľmi formou banerov.

Historicky podložené fakty o kaštieli v obci a jeho majiteľoch v jednotlivých obdobiach sú publikované na 24 banneroch, chronologicky zoradených od zakladateľa rodového sídla Imricha Stárajca po posledného majiteľa Štefana Stárajca. Jednotlivé bannery poskytujú zaujímavé, niekedy verejnosti nie veľmi známe skutočnosti zo života významných členov grófskeho rodu Stárajovcov, ako sú napr. Irma Stárajová – dvorná dáma cisárovnej Alžbety Bavorskej (prezývanej Sisi), Gejza Zichy (syn Márie Stárajovej) – jednoruký klavirista a skladateľ, ale aj iných členov tohto rodu.

Táto bannerová výstava bola zrealizovaná s finančnou podporou Košického samosprávneho kraja a Obce Staré, pričom je stáťou expozíciou v priestoroch staranského kaštiela. (ber)

HUDOBNÁ JAR 2022

Posledná májová nedeľa je tradičným termínom, kedy v bývalom stárajovskom kaštieli v Starom znejú tóny klasickej hudby. Brány kaštiela sa tento rok pre širokú verejnosť otvorili

li 29. mája o 17. hod. po nütenej dvojročnej prestávke zapríčinenéj kovidovou pandémiou.

Koncert klasickej hudby pod názvom „Hudobná jar Sztáray 2022“ usporiadala Obec Sta-

re v spolupráci s Mgr. Milenou Bančejovou, DiS. art. Počas dvojhodinového koncertu svoje umenie odprezentovali viacerí umelci a žiaci či už sólovým spevom, alebo hrou na hudobný nástroj. Sólovým spevom sa predstavili M. Bančejová, Bc. Ivana Solianiková a Filip Kostrub, hrou na hudobné nástroje Mgr. art. Eduard Tokár – husle, Emília Schudichová, DiS. art. – klavír a Mgr. Ján Onder – akordeón. V závere koncertu vystúpilo hudobné zoskupenie Flauto Cantabile pod vedením I. Solianikovej.

Súčasťou podujatia bola aj výstava obrazov regionálneho umelca – maliara PaedDr. Jána Čižmára, ktorý pôsobí ako pedagóg na ZUŠ Michalovce. Vedenie obce Staré touto cestou vyslovuje podakovanie Mgr. Milene Bančejovej za zostavenie hudobného programu a choreografiu tohto hodnotného kultúrneho podujatia. (MB)

Po nütenej pauze ožil staranský kaštieľ opäť hudbou. Snímka: maja

JÚN V MŠ ZBUDZA

Mesiac jún býva v našej Materskej škole v Zbudzi bohatý na školské akcie s rodičmi. Deti oslávili svoj sviatok MDD a okrem športových súťaží a darčiekov sme im pripravili prekvapenie. Do MŠ sme pozvali **divadlo Etudy**. Rozprávka **Včielka Ellka bola pre deti zaujímavá, poučná a veľmi sa im páčila.**

Školský výlet, ktorý zorganizovala naša mamička Lenka Hlinková je nezabudnuteľným zážitkom. Navštívili sme hrad v Starej Ľubovni, skanzen a areál spoločnosti Nestville v Hniezdnom. Deti mali možnosť ochutnať kvalitné čokolády, pozorovať zvieratá na farme a hrať sa na detskom ihrisku. Ďakujeme Lenke Hlinkovej, predsedovi družstva v Zbudzi a starostovi obce za finančnú pomoc pri organizovaní výletu autobusom.

S blížiacim sa koncom školského roka 2021/2022 nastal čas, aby sme sa rozlúčili s našimi predškôlkami. Štyria predškôláci v slávnostnom sprievode ostatných škôlkárov, rodičov a kolektívu MŠ

odniesli svoje rozlúčkové tablo na obecný úrad. V miestnom rozhlase vyhrávali piesne Mira Jaroša a budúci prváčikom sa prihovarila úradníčka obecného úradu. Popriali im veľa úspechov v škole a pekné prázdniny. Po návrate do materskej školy, kde deti prežili niekoľko krásnych rokov, pani riaditeľka predniesla príhovor a o každom predškôlkovi prečítala častušku. Pani učiteľka ich dekorovala šerpou. Deti zložili sľub predškôlkov a rozlúčili sa kytičkou básní a piesní.

Naše pozvanie prijal aj starosta obce Matej Havrila. Za úspešné absolvovanie dochádzky do MŠ boli deti odmenené osvedčením

o získaní predprimárneho vzdelávania, vysvedčením a darčekom, ktoré sa im zídu na základnej škole. Nechýbala torta, pizza a iné dobroty, ktoré rodičia pripravili pre deti.

Čo dodať na záver? Snáď iba želanie, aby sa deťom bez problémov podarilo prekonať prechod z bezprostredného obdobia hier k pravidelnému učeniu sa a zodpovednému plneniu si školských povinností. Ďakujeme všetkým rodičom a kolektívu MŠ, ktorí sa podieľali na príprave rozlúčky.

Darina Bálintová,
riaditeľka MŠ

Štvorica tohtoročných absolventov Materskej školy v Zbudzi. Snímka: nefo

UPRŠANÝ

Hurá, ide sa do ZOO! Takto sa tešili deti v Oreskom. Už ráno čakali netrpelivo na autobus, ktorý ich tam zavezie. Počasie nebolo super, ale deťom to vôbec neprekážalo. Niektoré v doprovide rodičov, iné so staršími súrodencami.

Cestou si deti pochutili na dobrých keksíkoch a džusíkoch, ktoré im rozdala pani starostka. Cesta do Košíc ubehla pomerne rýchlo. Prešli vstupnou bránou a postupne mierili k jednotlivým sekciám, kde ich "privítali" zvieratká od výmyslu sveta. Bolože to radosti, poniektoré zvieratká

VÝLET

deti videli po prvýkrát. Samotná ZOO im učarovala, najmä návšteva v DinoParku s premietaním krátkeho 3D filmu. Po skončení prehliadky mal každý možnosť sa občerstviť, oddýchnuť a pomaly sa pozberať k autobusu. Hoci sa počasie umúdrilo, nastal čas pobrať sa domov. Cestou sme sa zastavili pri pamätníku na Dargove. Dobře padla aj zástavka v Michalovciach, kde sa všetci občerstvili chutnou zmrzlinou.

Čo dodať na záver? Len poďakovanie obecnému zastupiteľstvu za krásnu oslavu Dňa detí. **D. H.**

Na Dopravnom ihrisku v Sobranciach sa školáci priučili pravidlám cestnej premávky. Snímka: web ZŠ

AKTÍVNI ŠKOLÁCI

ŠKOLSKÉ KOLO

Dňa 18. marca sa v Základnej škole v Starom uskutočnilo školské kolo **Hviezdoslavovho Kubína**, ktorého sa zúčastnili žiaci od prvého až po štvrtý ročník. V prednese poézie sa na 1. mieste umiestnila **Olívia Turcovská**, druhá skončila **Katarína Baniková** a tretia **Tereza Lalová**. V prednese prózy obsadila 1. miesto **Katarína Turcovská**, druhá skončila **Tereza Turcovská**. **Katka** reprezentovala na okresnom kole Základnú umeleckú školu Strážske a skončila na 3. mieste.

STARANSKÍ SLÁVICI

Miestni školáci sa pravidelne zapájajú aj do spevackej súťaže **Slávik Slovenska**. Tohtoročné školské kolo vyhral **Dávid Andrejčín**, druhá skončila **Tereza Turcovská** a tretia **Sabina Sabová**. Víťaz postúpil do okresného kola.

ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA

V tretej májovej dekáde si staranskí školáci zmerali sily na **Školskej športovej olympiáde**. V behu na 50 m (1. a 2. ročník) zvíťazila **Timea Geregáčová**, beh na 60 m (3. a 4. ročník) vyhral **Alex Rimko**, v skoku do diaľky (1. a 2. ročník, resp. 3. a 4. ročník) si najlepšie počínali **Timea Geregáčová** a **To-**

bias Malejčík. V hode kriketovou loptičkou (1. a 2. ročník, resp. 3. a 4. ročník) najlepšie výkony podali **Kvetoslava Jurašková** a **Dávid Andrejčín**. Najdlhší, 300-metrový beh (1. až 4. ročník) najlepšie zvládla **Timea Geregáčová**, ktorá vyhrala všetky 3 disciplíny, v ktorých štartovala.

BOLI V SOBRANCIACH

V pondelok 13. júna strávili žiaci ZŠ Staré zaujímavý deň v **Sobranciach**. Najprv navštívili **Gitarové múzeum**, kde si so záujmom prezreli hudobné nástroje a na záver si vyrazili pamätné mince. Potom sa presunuli na **Detské dopravné ihrisko**, kde v rámci dopravných výchovy plnili teoretické úlohy, ktoré si potom vyskúšali v praxi. **(red)**

DOBROVOLNÍCI

Dňa 28. apríla pri príležitosti Dňa narcisov sa aj žiaci ZŠ Staré stali dobrovoľníkmi Ligy proti rakovine. Svojou účasťou na zbierke v obci vyjadrili podporu a spolupatričnosť s tými, ktorí bojujú s rakovinou. Symbolom zbierky Ligy proti rakovine je žltý narcis, ktorý dostal a pripol si na odev každý, kto prispel. **(r)**

Cestou z Košíc sa výletníci z Oreského zastavili pri vynovenom pamätníku na Dargove.

VOLBY 2022 SPOLOČNE

Ako už bolo avizované v roku 2017, voľby do vyšších územných celkov (VÚC) budú spojené s komunálnymi voľbami a od tohto roka sa budú konať v jednom termíne. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky Boris Kollár tie najbližšie vyhlásil na sobotu 29. októbra 2022.

KOMUNÁLNE VOLBY

Voľby sú **jednokolové**. Voliť si budeme **starostov obcí** a **primátorov miest** a **poslancov obecných** a **mestských zastupiteľstiev**. Volič dostane dva hlasovacie lístky, jeden na voľbu starostu alebo primátora, druhý na voľbu poslancov. Za poslancov budú zvolení kandidáti, ktorí získajú vo volebnom obvode v poradí najviac platných hlasov. Za starostu alebo primátora bude zvolený ten kandidát, ktorý získá najviac platných hlasov. Pri rovnosti hlasov (v prípade voľby starostu alebo primátora) sa podľa zákona vykonajú nové voľby. **Právo voliť do orgánov samosprávy obce má plnoletý obyvateľ obce, ktorý má v nej trvalý pobyt.** Občania môžu vo voľbách aj kandidovať.

Do obecnej samospráv v našich 3 obciach budú

zvolení starostovia na plný úväzok, t. j. 100%. **Voľby v Oreskom** sa uskutočnia v **Spoločenskej miestnosti (Oreské č. 110)** a do obecného zastupiteľstva bude zvolených **5 poslancov**, v **Starom** a v **Zbudzi** budú voliči voliť v **zasadačkách obecných úradov** a zvolených bude **po 7 poslancov**.

VOLBY DO VÚC (ŽUPNÉ VOLBY)

Voľby do VÚC (vyšších územných celkov) sa budú prvýkrát konať spolu s komunálnymi voľbami, podľa návrhu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky takisto 29. októbra. Aj **župné voľby** budú **jednokolové**. Za predsedu kraja (župana) bude zvolený kandidát, ktorý získá najviac platných hlasov. Voliči si predsedov, ako aj poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov zvolia na štyri roky. **Volič môže voliť len v obci svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný.**

V jednotlivých obciach budú voliči voliť v **tych istých miestnostiach** ako pri komunálnych voľbách. Do krajského parlamentu si z volebného obvodu Michalovce zvolíme 8 poslancov. (N. Pok)

K zrekonštruovanému Domu smútku na obecnom cintoríne v Zbudzi pribudlo nové osvetlenie, ktoré obec vybudovala z vlastných prostriedkov svojpomocne v cene 1 000 €. Záhradné svietidlá nielen dekorujú priestor, ale sú rozmiestnené tak, aby rovnomerne osvecovali areál cintorína v nočných hodinách. (A. F.)

VYDARENÉ OSLAVY

Prvý júnový deň sa symbolicky spája s deťmi – v mnohých krajinách sveta sa oslavuje ako Medzinárodný deň detí už 70 rokov. Ku každej oslave sa patrí zablahoželať a okrem iného pridať aj darček. Predošlé dva roky, kvôli pandémie, deti v Starom mali oslavu svojho sviatku o niečo skromnejšiu a jednoduchšiu, len vo forme sladkého balíčka. Verili sme, že raz sa to musí skončiť a tento rok sa to podarilo v plnej miere.

Oslavy tohto obľúbeného sviatku prebiehali v našej obci v športovom duchu, kde súťažiaci museli preukázať svoju šikovnosť a v niektorých disciplínach aj fyzickú zdatnosť. Všetky športové disciplíny prebiehali pred obecnou sýpkou a v jednotlivých disciplínach – hod loptičkou do kravičky, slalom pomedzi kužele s fúrikom, slalom s florbalovou hokejkou a loptičkou, chytanie rybičiek z rybníka, hod obručkami na terč, skok vo vreci či pretahovanie lanom sa vystriedali všetky prítomné decká.

Nechýbala ani populárna hasičská disciplína – útok na terč, v ktorej mali deti spolu s rodičmi zhodiť prúdom vody plechovky zo stojana. Za každú absolvovanú disciplínu dostal súťažiaci sladkú odmenu. Súťažiaci, ktorým chýbala energia na súťaženie, sa mohli posilniť cukrovou vatou. Najväčším lákadlom boli nafukovacie atrakcie – skákač hrad a šmýkačka, ktoré boli naplno využité počas celých osláv. Hasiči z miestneho DHZ predstavili deťom hasičskú techniku – TATRU 815 s vodným delom a

IVECO Magirus, ako aj výstroj hasiča pri zásahu počas hasenia požiaru.

Po ukončení športových súťaží bolo v areáli obecného úradu záverečné vyhodnotenie, kde každý športovec získal medailu a diplom. Oslava pokračovala juniálesom – diskotékou pre deti, na obecnom amfiteátri až do večera. (MB)

Z osláv MDD v Starom.

MILÉ POSEDENIE

Deň matiek je deň, kedy sa vzdáva úcta matkám a materstvu. Je oslavovaný v rôzne dni na mnohých miestach po svete. A tak je to aj v našej malej obci Oreské. Keď zasiahla pandémia „COVID 19“ aj nás, akoby sa zastavil aj spoločenský život. Oslavy Dňa matiek boli zastavené.

Čakali sme celé dva roky, a dočkali sa. Všetky ženy, matky boli pozvané na milé posedenie a zišlo sa nás neúrekom. Spoločenská miestnosť bola zariadená novými stolmi a stoličkami, na ktorých sme sa cítili pohodlne. Čakala nás krásna výzdoba, prípitok a domáce kysnuté koláče, ktorými nás potešila Mária

Rimková zo Starého. Nechýbala ani káva a chutný zákusok. Oslavu otvoril poslanec J. Minkanič, privítal ženy a poprial všetko dobré k sviatku. Pre potešenie nám zaspievala a zahrala krásne ľudové piesne Sofinka Zalužická. Ľudový rozprávač Jožko-Jožka nás pozabával svojimi historkami. Jeho vystúpenie bolo plné humoru, smiechu, zábavy, dokonca nás aj rozplakal od smiechu.

Obecné zastupiteľstvo spolu so starostkou obce nezabudlo ani na darčeky. Každá žena bola obdarovaná súpravou krásnych pohárov. Ešte raz vďaka a tešíme sa na budúci Deň matiek.

Darina Hirjaková

K veselej nálade počas stavania mája v Oreskom patrilo aj občerstvenie. K článku Postavili máj na str. 1. Snímka: obor

FARSKÝ DEŇ

V nedeľu 3. júla sa v Zbudzi uskutočnil **I. farský deň gréckokatolíckej farnosti Zbudza-Oreské**. Program sa niesol v duchu stretnutia rodín, detí a mládeže. Akcia sa konala na futbalovom ihrisku. V úvode stretnutia sa o. Mário Cserép s veriacimi obidvoch obrov pomodlil **Akatisť požehnaní rodín**, po ktorom nasledoval voľný program. Pre deti bol pripravený nafukovací hrad, trampolína i sladké prevkapanie v podobe cukrovej vaty. Nechýbal futbalový zápas, guľaš i mnohé dobroty, ktoré si veriaci pripravili. Veríme, že podobné stretnutia sa budú len a len opakovať. (CS)

STRUČNE ZO STARÉHO

SPOJENIE ULICA – HUŠTAK

Vo februári realizovala samospráva v Starom údržbu a čistenie verejného priestranstva v časti Ulica s prepojením na časť Huštak. Vyčistením priestranstva od náletových drevin došlo k prepojeniu obidvoch ulíc, čím sa vytvoril priestor vhodný na využitie v rámci turistických prechádzok a iných aktivít.

I. SVÄTÉ PRIJÍMANIE

Vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Starom sa v nedeľu 22. mája uskutočnilo 1. sv. prijímanie, ku ktorému pristúpilo 8 detí. Traja chlapci a päť dievčat prijalo Ježiša Krista v Eucharistii z rúk dp. K. D. Boleša.

POSTAVILI MÁJKU

Stavanie májov koncom apríla patrí k najznámejším tradíciám. Túto tradíciu udržiavajú aj v ZŠ Staré. Spoločne s deťmi v MŠ stavali májku pred budovú školy. Stavaniu predchádzal kultúrny program žiakov aj detí z oboch škôl. (red)

Počasie síce oslavám detského sviatku v Zbudzi príliš neprialo, ale ani to miestne ratolesti neodradilo od účasti na podujatí.

POČASIE IM NEPRIALO

Po dvojročnej prestávke sa na futbalovom ihrisku v Zbudzi uskutočnili oslavy Medzinárodného dňa detí. Podujatie zorganizovala obec v spolupráci s OZ Zbušok. Aj keď počasie tejto už tradičnej akcii veľmi neprialo, silný dážď neodradil organizátorov, ani deti. Tie si opäť mohli zasúťažiť v športových disciplínach a vyhrať tak rôzne ceny.

Obdarovaní neboli len súťažiaci, ale každé dieťa, ktoré na ihrisko prišlo. V štedrých balíčkoch si deti našli nielen sladkosti, ale aj vitamíny a vecný darček. Doplniť energiu si mohli na chutných párkoch, ktoré darovala spoločnosť MECOM a. s. Humenné, taktiež na kolovom nápoji a cukrovej vate. Nechýbali ani atrakcie ako jazda na koni, maľovanie na tvár a ujo balonikár vyčaroval úsmev na tvárach detí balónmi rôznych tvarov. O spes-

trénie podujatia sa pričínili aj príslušníci Policajného zboru SR, ktorí spolu so svojimi štvornohými kolegami predstavili účastníkom podujatia niečo zo svojej záslužnej práce.

Aj napriek nepriazni počasia sa organizátori tešili bohatej účasti a na tvárach detí bolo vidieť aj pozitívnu spätnú väzbu. Nič viac, ako spokojnosť našich najmenších nemohlo byť väčšou odmenou a poďakovaním za odvedenú prácu. **Mgr. Ivana Mihočová**

ROZVOJ CYKLOTURIZMU

Obec Staré v spolupráci s Referátom regionálneho rozvoja a plánovania Košického samosprávneho kraja (KSK) sa podieľa na vypracovaní dokumentu Stratégia rozvoja cykloturizmu a cykloturizmu KSK, pričom obec je zaradená do koridoru cyklotrás so stredne ťažkou náročnosťou. Jednotlivé koridory sú rôznej náročnosti, sú navzájom prepojené a cieľom projektu je rozvoj turizmu v rámci kraja s prepojením na celé územie Slovenska. Súčasťou projektu je aj označenie jednotlivých koridorov smerovými tabuľkami, ktoré sú umiestnené vedľa cestnej komunikácie. V našej obci je to križovatka hlavnej cesty a obecnej komunikácie na Huštak. **(ez)**

Smerové tabuľky na križovatke v Starom ulahčujú turistom orientáciu.

PRENÁJOM PRIESTOROV

V Starom už dlhšiu dobu chýbajú vhodné priestory na usporiadávanie spoločenských podujatí alebo rodinných udalostí ako sú svadby, oslavy životného jubilea a pod. Po nástupe nového vedenia obce sa začalo s postupnou rekonštrukciou vnútorných priestorov kaštieľa, ktorý je majetkom obce. Na základe získaných finančných prostriedkov z dotačného programu Ministerstva kultúry SR, dotácií poskytnutých prostredníctvom Nadácie

SPP a investovania vlastných finančných prostriedkov sa podarilo interiér kaštieľa zrekonštruovať tak, že v súčasnej dobe je možné tieto priestory využívať na spoločenské podujatia. Priestory vhodné na prenájom sú zatiaľ obmedzené a na prenájom je momentálne vhodná spoločenská miestnosť – koncertná sála. Prenájom je možný len formou cateringu a podmienky prenájmu je potrebné konzultovať na Obecnom úrade v Starom.

AKO SME NA TOM V OKRESE?

V uplynulom roku prebiehalo na Slovensku pravidelné sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočňuje spravidla v 10-ročných cykloch. Bolo to historicky prvé plné elektronické sčítanie, pričom rozhodujúcim okamihom bola skutočnosť k polnoci z 31. decembra 2020 na 1. januára 2021.

Na základe toho vieme, že na Slovensku žilo 5 449 270 obyvateľov, z toho 2 665 376 mužov (48,91%) a 2 783 894 žien (51,09%), v Košickom samosprávnom kraji žilo 782 216 obyvateľov (382 183 mužov a 400 033 žien) a v okrese Michalovce v 78 obciach žilo 108 954 obyvateľov (53 263 mužov a 55 691 žien), z toho v troch obciach s mestským štatútom 49 780, v poradí: Michalovce 36 704, Veľké Kapušany 8 799 a Strážske 4 277 a v dedinských sídlach 59 174.

Poradie dedinských sídiel podľa počtu obyvateľov: 1. Pavlovce nad Uhom 4 620, 2. Trhovište 2 090, 3. Vinné 1 965, 4. Nacina Ves 1 808, 5. Drahňov 1 578, 6. Budkovce 1 498, 7. Malčice 1 482, 8. Pozdišovce 1 334, 9. Lastomír 1 248, 10. Vrbnica 1 194, 11. Zalužice 1 186, 12. Petrovce nad Laborcom 1 065, 13. Markovce 1 058, 14. Moravany 1 031, 15. Žbince 1 022, 16. Rakovec nad Ondavou 1 015, 17. Zemplínska Široká 982, 18. Kapušianske Kľačany 937, 19. Bracovce 931, 20. Krišovská Liesková 924, 21. Vojany 920, 22. Čičarovce 902, 23.

Horovce 872, 24. Palín 865, 25. Jovsa 838, 26. Ložín 829, 27. Iňáčovce 825, 28. Vysoká nad Uhom 786, 29. Sliepkovec 760, 30. Staré 755, 31. Laškovce 745, 32. Sené 737, 33. Hatalov 731, 34. Matovské Vojkovce 705, 35. Slavkovce 705, 36. Stretava 699, 37. Bánovce nad Ondavou 697, 38. Oborín 692, 39. Dúbravka 674, 40. Tušice 668, 41. Falkušovce 662, 42. Krásnovce 640, 43. Šamudovce 620, 44. Ruská 609, 45. Poruba pod Vihorlatom 606, 46. Lúčky 603, 47. Veľké Slemence 588, 48. Trnava pri Laborci 586, 49. Zbudza 535, 50. Tušická Nová Ves 524, 51. Kačanov 506, 52. Oreské 492, 53. Zemplínske Kopčany 486, 54. Hažín 482, 55. Bajany 463, 56. Ptrukša 461, 57. Závadka 456, 58. Lesné 451, 59. Kaluža 442, 60. Klokočov 409, 61. Suché 407, 62. Čečehov 385, 63. Beša 378, 64. Pusté Čemerné 366, 65. Kusín 345, 66. Čierne Pole 336, 67. Jastrabie pri Michalovciach 297, 68. Veľké Raškovce 287, 69. Voľa 261, 70. Hnojné 232, 71. Budince 226, 72. Malé Raškovce 222, 73. Petríkovce 191, 74. Stretávka 156 a 75. Ižkovce 91. **(JPZ)**

UKONČILI ŠKOLSKÝ ROK

Posledným júnovým dňom sa pre žiakov Základnej školy a deti z Materskej školy v Starom zatvorili brány školy a začal sa čas dvojmesačných prázdnin. Čas, kedy deti nemusia vstávať ráno do školy, nemusia písať úlohy či pripravovať sa do školy a môžu len tak leňošiť a oddychovať. Celý školský rok, teda desať mesiacov, sa o deti v škole starali učiteľia, vychovávateľka, upratovačky, kuchárka a školník, pričom to častokrát nemali ľahké. Vedenie obce si ich prácu veľmi váži a pri príležitosti ukončenia školského roka usporiadalo v školskej jedálni slávnostné stretnutie zamestnancov. V závere stretnutia starosta obce poďakoval všetkým zamestnancom ZŠ a MŠ a ako prejav vďaky za ich prácu im odovzdal kvetinový darček. -r-

V posledných desaťročiach aj Slováci vo veľkej miere využívajú slobodu cestovania za hranice svojej vlasti. Mnohí z nás vedia veľa rozprávať o tom, čo videli, resp. čo poznajú v zahraničí. Často však nevedia a nepoznajú to, čo majú "za humnami". Napríklad takýto rybník, ktorý leží v údolí čarokrásnej prírody v katastri obce Oreské. Vznikol prehradením Turského potoka a zaberá plochu 8 hektárov. V týchto dňoch je aj tu citelný deficit zrážok, ale za normálnych okolností dosahuje voda hĺbku 2 až 3 metre. Blízke okolie Oreského však poskytuje aj iné prírodné a historické zaujímavosti. Text a snímka: PZ

Pred 100 rokmi sa narodil v Zbudzi Rotmajster JÁN CHOCHOL (1922 – 1995)

Na oslobodzovaní Slovenska v rokoch 1944 a 1945, od nemeckých nacistov a maďarských hortyovcov a nilašov, sa podieľal aj Ján Chochol. Narodil sa 3. mája 1922 v Zbudzi. Jeho rodičia Mária, rod. Čorejová a Pavol Chochol, boli roľníkmi. V rodnej obci prežil Ján Chochol svoje detstvo a absolvoval ľudovú školu.

Do radov 1. čs. armádneho zboru sa prihlásil 26. decembra 1944 v Humennom ako nováčik. Dostal číslo kmeňového listu 19896 m. Dobrovoľníkom bol aj jeho o tri roky starší brat Pavol. Ján Chochol absolvoval výcvik ako vojak čs. náhradného pluku. Po jeho skončení 31. januára 1945 odišiel do poľa k 3. čs. samostatnej brigáde. Bol zaradený do 1. roty 2. práporu. Od 4. februára bola jednotka nasadená do ťažkých bojov o Liptovský Svätý Mikuláš, v priestore Žiar – L. Sv. Mikuláš. Dňa 6. marca 1945 bol pri Smrečanoch (okres L. Mikuláš) vážne zranený. Dávka z nemeckého guľometu ho zasiahla do pravej nohy, vysoko nad kolonom. Napriek snahe lekárov sa nepodarilo zranenú nohu zachrániť a museli mu ju amputovať. Liečili ho vo Vojenskej nemocnici v Liptovskom Hrádku, vo vojenských nemocniciach Vyšné Hágy a Matliare, aj inde. 1. septembra 1946 bol povýšený na rotného. Neskôr mu bola udelená hodnosť rotmajster pechoty. Následne bol prepustený z armády. Vzhľadom na charakter zranenia používal protézu (žiaľ bez možnosti ohybu v kolene) len pri statických polohách. Najčastejšie sa pohyboval pomocou barly opretej pod pravou pazuchou a palice v ľavej ruke. Po návrate z frontu a liečení väčšinu života prežil v rodnej obci.

Životnou partnerkou sa mu sta-

la Mária rod. Lazárová-Siváková, s ktorou vychovali dve dcéry a syna. Svojho času viedli s bratom pohostinstvo. Neskôr, až do dôchodku, pracoval v Združenej výrobe – košíkárni. Napriek handičapu dokázal vykonávať všetky domáce mužské práce (piliť či káľať drevo, ale aj kosiť ručnou kosou). Dokonca spolu s manželkou postavili rodinný dom.

Za účasť v odboji získal veľa ocenení. Dňa 29. augusta 1946 v Bratislave mu bol udelený Rád Slovenského národného povstania II. triedy. V Prahe mu 16. januára 1948 prezident republiky udelil Československý vojnový kríž

Rotmajster Ján Chochol.

Cisársky dôstojník Andrej Vicmándy ZOMREL PRED 200 ROKMI

Na web stránke obce Zbudza je vedený ako významný rodák z obce dôstojník Andrej Vicmándy. Andrej Vicmándy sa narodil 2. októbra 1778 (dátum krstu v matrike krstov farnosť Vinné) ako dvojča s bratom Ladislavom. Rodičmi boli zemania zo Zbudze - Ladislav Vicmándy a Klára Kulinová.

Andrej Vicmándy (1778 – 1822) pôsobil vyše desaťročie v dôstojníckom zbere 62. uhorského pešieho pluku cisárskej armády. Bol aj členom šľachtickej gardy telesnej stráže na viedenskom cisárskom dvore. Je veľmi pravdepodobné, že bol účastníkom protinapoleonských vojen. Jeho slubne sa rozvíjajúcu vojenskú kariéru zastavila smrť v pomerne mladom veku (44 rokov). Cisárske vojsko v časoch Habsburskej monarchie vydávalo správy o stave svojich jednotiek s rôznymi názvami. V rokoch 1815 – 1868 v podobe „Militär-Schematismus des österreichischen Kaiserthums“. V tej z roku 1818 je na strane 283 uvedený dôstojnícky zbor 62. uhorského pešieho pluku (Ungarisches Infanterie Regiment). Medzi veliteľmi, náčelníkmi (Hauptleuten) pechoty je uvedený aj Wiczmandy de Izbugya, Andr. (Andreas), teda Andrej Vicmándy zo Zbudze. Nájdeme ho v ročenkách 1815 – 1822 a v správach z rokov 1811 – 1813 ešte ako nadporučík.

Andrej Vicmándy používal prídomek „de Izbugya“, už ako 7. či 8. generácia po svojej prastarej mame Anne Vicmándyovej r. Zbudskej (†1595), maď. Izbugyay Wiczmandy Anna. Štáb pluku sa v roku 1818 nachádzal až v meste Cremona (Lombardia, dnes Taliansko). Pán veliteľ to mal domov teda poriadne daleko.

Anton Meteňko

1939. Prezidentský dekrét podpísal minister národnej obrany generál Ludvík Svoboda. Rotmajster vo výslužbe Ján Chochol zomrel 4. novembra 1995, pochovaný je

na miestnom verejnom cintoríne v Zbudzi.

Statočného a pracovitého človeka, svojho otca, dedka a pradeda si v máji 2022 milou spomienkou uctili v rodinnom kruhu pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia. Česť jeho pamiatke!

Ing. Mgr. Anton Meteňko, PhD.

Pred vjazdom do Oreského (povyše rybníka) stojí po pravej strane cesty drevený kríž (na snímke vľavo). Približne na tomto mieste stála hendželovská drevená cerkev s dvoma zvonami, postavená okolo roku 1727, teda pred 295 rokmi. Dlhoročným parochom (farárom) bol Lukáš Palkovič (Lucas Palkovics). Hendželovce, resp. Henčovce boli farskou obcou, ku ktorej patrili gréckokatolíci z Oreského, neďalekej samoty Mlyn a zo Starého. Spomínaná farská obec na prelome 18. a 19. stor. postupne splynula s Oreským. Druhý kríž (vpravo) stojí oproti niekdajšej samote Mlyn, bližšie ku križovatke ciest Staré, Oreské a Zbudza. Text a snímky: JPZ

80 ROKOV OD DEPORTÁCIÍ

V nie až tak dávnej minulosti sa na tvorbe našich dejín podieľalo aj židovské obyvateľstvo. Prví členovia tejto komunity sa v strednej časti Zemplína objavovali v 2. polovici 17. stor. a v ďalšom storočí už tvorili početné náboženské obce napr. v Humennom, Pozdišovciach, Michalovciach či Sečovciach. Postupne prichádzali aj do menších sídiel, Staré, Oreské a Zbudzu nevynímajúc. Venovali sa hlavne obchodu, remeslám a výnimočne aj poľnohospodárstvu.

Židovské komunity v našich obciach zanikli po tom, čo počas

2. svet. vojny, hlavne v roku 1942 kedy začali prvé transporty, bolo do koncentračných táborov vyzverených zo Slovenska 57 628 židovských obyvateľov. Už počas I. ČSR počet príslušníkov tejto komunity v našich obciach klesal, keďže sa sťahovali k svojim súvercom za lepšími podmienkami do miest. Kým v Oreskom v roku 1942 už nežil ani jeden židovský spoluobčan, zo Starého ich bolo deportovaných 7 a zo Zbudze 17. Prítomnosť tejto komunity pripomínajú už len cintoríny, v Starom (pri Mil'akovom jarku/ a v Zbudzi (Pod lesom-Háj). -PZ-

Náhrobné kamene na cintorínoch v Starom (vľavo) a Zbudzi. Snímky: JPZ

PRVÉ ZACHOVANÉ CIRKEVNÉ MATRIKY FARNOSTI STARÉ SÚ SPRED 300 ROKOV

Cirkevné matriky Rímskokatolíckej farnosti Staré sú dostupné od roku 1722. V matrike krstov – pokrstených (*Matricula Baptisatorum*) vedenej od roku 1722 sú prvé zápisy zo začiatku roka nečitateľné. Prvý čitateľný zápis o krste je až zo dňa 5. septembra 1722. Pokrsteným bol Michal, rodičmi boli Juraj Karšnák a jeho manželka Anna: „Die 5 7bris Michaellem Georgij Karsnak et uxoris ejus Annae ...“. Podľa priezviska otca malý Miško pochádzal zrejme z Oreského. „Staranské“ priezviská identifikujeme pri krste v novembri 1722: „Die 9bris Nicolaum Michaelis Ladislai Koczurak et uxoris ejus Ilona hornak Comp: Franciscus Hornak et Anna Misarka.“ Nečitateľný je deň, v ktorý v novembri malého Mikuláša Kocuráka krstili. Duchovný v zápise škrtol, opravil krstné meno otca. Jeho manželka si za kmotra vybrala pravdepodobne svojho príbuzného, krstnou mamou bola zrejme Anna Misárová. Pozn.: V zápisoch v latinčine sú niektoré krstné mená v pádoch Michael(-is) – Michaellem, Georgius – Georgij, Georgium, Anna – Annae, atď.

Aj matrika sobášov – sobášených (*Matricula Copulatorum*) je vedená od roku 1722. Primát patrí sobášeným dňa 2. februára 1722. Mládeňec Juraj Bursčák z Lesného si bral slečnu Alžbetu Duncovú zo Starého: „Die 2 Februarii ... Adolescentem Georgium Bursczak Lesneorum cum Virgine Elisabeth Duncza Sztarensi ...“. Zaujímavý je i zápis z 9. júna 1722. Vtedy sa sobášila dvojica z Krivoštan. Mládeňec Ján Balko si bral slečnu Dorotu Lukáčovú. Obaja Krivošťania boli evanjelikmi: „9 Junij factis iribus promulgationibus Adolescentem Joannem Balko Lutherianus kriosocanum cum virgine Dorotha Lukacs ... Luth: krivos.“

Silná reformácia i následná rekatolizácia mali za následok, že najmä v menších obciach nemali niektoré konfesie vlastný chrám, či farnosť. Oficiálne náboženstvo bolo rímskokatolícke. Iné konfesie tak vo všetkom podliehali rímskokatolíckym farárom, v rámci farností, na území ktorých žili.

V matrike pohrebov – zomrelých (*Matricula Defunctorum*), vedenej od roku 1724, je prvý pohreb evidovaný 3. januára 1724. Vtedy mal pohreb 60-ročný Juraj Curka (*Georgium Czurka*). Foneticky jeho priezvisko znie aj ako Dzurka, či Dzurko. Bol zrejme konvertitom na katolíka. Takých prípadov bolo vtedy viac. Vtedajší duchovný rozdiely zrejme nerobil a na cintoríne v príslušnej obci (ktorú žiaľ neuvádza) pochovával

Pred 110 rokmi sa narodil v Zbudzi rímsko-katolícky kňaz JOZEF GEJZA BESSLER

Dňa 23. februára 1912 sa v Zbudzi narodil Jozef Gejza Bessler. Jeho otec Andrej Bessler učil na škole v Zbudzi. Budova starej školy je tak pravdepodobne miestom, kde sa tento budúci rímskokatolícky kňaz narodil.

Stredoškolské štúdiá (1922 – 1930) úspešne ukončil maturitou dňa 11. júna 1930 na I. československom štátnom reálnom gymnáziu v Košiciach na Kováčskej ulici. Rodina sa pomerne často sťahovala tam, kde otec učil. Podľa dostupných školských správ uvedenej školy, Gejza Bessler v jednotlivých školských rokoch dochádzal do školy z týchto obcí: 1922/23 – 1925/26 Žbince, 1926/27 Dúbravka, 1927/28 – 1929/30 Brestov. Teologické štúdium (1930 – 1935) absolvoval v Košiciach. Dňa 13. júna 1935 bol biskupom Jozefom Čárskym vysvätený za kňaza v Dóme sv. Alžbety. Po vysviacke pôsobil ako kaplán v Šarišských Dravciach a v Strážskom, roku 1936 ako kaplán v Parchovanoch a v Sečovciach. Od 1. marca 1937 bol kaplánom v Zborove a od 1. marca 1938 v miestnej kapelánii v Slanci. Dňom 1. júla 1939 bol biskupom Jozefom Čárskym menovaný farárom vo farnosti Vyšný Hrušov (okres Humenné). Viedol farskú kroniku. V roku 1952 sa stal vicedekanom dekanátu Humenné. Krátko zastupoval a učil náboženstvo aj v Udavskom. Ako farár a administrátor vo farnosti Vyšný Hrušov pôsobil takmer 30 rokov. Krátky čas pôsobil na fare v Brezovičke. Dňa 31. augusta 1969 odišiel na dôchodok. Uchýlil sa v Humennom. Tu 19. februára 1975 zomrel len niekoľko dní pred dovŕšením 63. roku veku.

Rodáka zo Zbudze a dlhoročného farára vo Vyšnom Hrušove uložili na večný odpočinok 22. februára 1975 do spoločného hrobu rímskokatolíckych duchovných (siedmi v roku 2020) na mestskom verejnom cintoríne v Humennom. Na nadhrobnej tabuli je nápis „V TEBA PANE SOM DÚFAL“. Gejza Bessler je na web stránke Zbudze vedený ako významný rodák z obce.

(A. Meteňko)

aj zomrelých iných konfesií, napr. dňa 7. januára 1722 Alžbetu Mackovú, 43-ročnú, ktorá bola zrejme gréckokatolíčka: „7. Elisabetham Maczko Ruthenam Sacra: ... 43“

Je zrejme, že krsty a sobáše sa konali vo farskom rímskokatolíckom chráme v Starom. Pohreby boli na cintoríne v príslušnej filiálke.

Cirkevné matriky sú cenným zdrojom informácií aj pre jednotlivcov pátrajúcich po svojich predkoch. V období, keď ešte neboli vedené štátne matriky, sú tak najbohatším zdrojom v tomto smere. Spočiatku zápisy vedené formou oznamovacej vety boli nahradené prehľadnejšou tabuľkovou formou, neskôr s úradnou predtlačou. Najmenej údajov sa dá zistiť z matrik zomrelých. Popri dátume (úmrtia, pohrebu), mene, priezvisku a veku nebohého, sú v neskorších zápisoch uvedené mená pozostalých (pri deťoch rodičia, najprv otec, neskôr meno aj rodné priezvisko matky, ak zomrel jeden z manželov, identifikácia pozostalého). Na údaje bohatšia matrika krstov, popri otcovom, neskôr obsahuje aj rodné priezvisko matky, ak tá neuviedla otca, priezvisko mal novorodenec po svojom starom otcovi z matkinej strany. Plnohodnotné sú mená krstného a krstnej. Je to zároveň na zápisy – počet záznamov, najrozsiahljšia matrika. Najviac osobných informácií poskytuje matrika sobášov. Popri sobášených a minimálne dvoch svedkoch sú neskôr uvedené mená a priezviská rodičov oboch +sobášených, resp. v prípade vdov a vdovcov ich zomrelého partnera. Pri všetkých cirkevných aktoch neskôr pribudli aj miesta ich realizácie, resp. duchovný uviedol, pokiaľ to zistil, aj obce odkiaľ pochádzali pokrstení, sobášení, zomrelí. Matriky (zápisy a neskôr i predtlače) sú vedené spočiatku v latinčine, neskôr v maďarčine a napokon v slovenčine.

Poznamenajme, že matriky Gréckokatolíckej farnosti Voľa, do ktorej patrili aj farníci tejto konfesie zo Starého, sa zachovali až od roku 1805.

Ing. Mgr. Anton Meteňko, PhD.

OBNOVA 100 ROKOV PO PRESTAVBE

Veľká prestavba kostola

Kostol v Zbudzi po poslednej veľkej prestavbe v roku 1780 už zrejme miestnym veriacim koncom 19. storočia nestačil. Generálna obnova, zväčšenie starého rímskokatolíckeho kostola a pribudovanie novej murovanej veže v tejto filiálnej obci, prebiehala v rokoch 1898 – 1902. S veľkým elánom sa do prestavby pustil farár Gejza Blažek (1859 – 1916), ktorý koncom roka 1890 prišiel do farnosti Vinné. Pribudol aj chór, na ktorý v súčasnosti s obľubou chodia najmä muži stredného veku. Staviteľne sa kostol už výrazne nemenil, aj keď odvtedy bola realizovaná prestavba sakristie, obnovené vonkajšie omietky či vnútorné maľby a iné vylepšenia interiéru, ale aj blízkeho okolia kos-

tola, vrátane oporného múra a oplatenia. Veľkú prestavbu z roku 1902 dlho pripomínal aj drevený kríž s letopočtom vedľa hlavného vchodu do kostola.

Významná obnova po 100 rokoch

Za storočie po veľkej prestavbe rímskokatolíckeho kostola v Zbudzi v roku 1902 boli už potrebné jeho opravy vo väčšom rozsahu. Zo zbierky veriacich bola realizovaná oprava organa na chóre. No neostalo len pri tom. Výrazne sa zmenil aj vonkajšok. Po náležitej oprave omietok dostal kostol nový náter. Práce boli vykonané väčšinou svojpomocne – farníkmi. Zúčastnili sa ich členovia kurátorskej rady: Eduard Šimal, Štefan Maskal, Ing. Matej Havrila, Gustáv Soták, Jozef Frendák. Murárske práce vykonal Ladislav Sojka, farebný náter Jozef Vrábek. Oceľovú konštrukciu lešenia a fošne zabezpečil Miroslav Dlužanin. Súčinný bol aj starosta obce Jaroslav Dzurjovčin. Na odpustovej slávnosti 15. septembra 2002 vynovené priestory posvätil z poverenia arcibiskupa J. E. Alojza Tkáča duchovný otec Anton Fabian z Košíc, kanonik Košickej kapituly, za prítomnosti početného duchovenstva a veriacich, keďže on aj jeho pomocný biskup boli v ten deň v Šaštíne na celoslovenskej slávnosti. Neskôr prebehli ďalšie významné úpravy. Veľká obnova interiéru a priestoru pred kostolom pri kríži bola ukončená v roku 2019.

A. M.

Gejza Blažek, farár vo Vinnom v rokoch 1890 – 1916.

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

V prvom polroku 2022 sa narodili:

Július FRANTÁL, Alexandra PALOVČÁKOVÁ, Simona TALNAGIOVÁ, Viktória ĎURANOVÁ, Adam CHVASTA (Oreské), Šimon KANUŠČÁK, Simona MISÁROVÁ, Valéria VOJTKOVÁ, Richard HUDÁK (Staré), Anna MANDŽÁKOVÁ, Leonardo FEDÁK, Daniela HUJDIČOVÁ (Zbudza).

Uzavreli manželstvo:

Tomáš ZBOJAN a Kristína KUŽMOVÁ MELKOVÁ (Zbudza – Oreské), Oskár MINKANIČ a Ivana VARGOVÁ (Oreské).

Oslávil životné výročia:

50 rokov – Katarína JURKOVÁ, Helena KIŠŠOVÁ, Klaudia GALLIKOVÁ, Slávka JANOŠKOVÁ, Marián BORKO, Stanislav PLATONOV (všetci Oreské), Ing. Jozef GARBEL, Ing. Miroslava STOPIAKOVÁ, Ladislav TKÁČ, Milan TKÁČIK (všetci Staré), Iveta ČMILOVÁ, Marián TKÁČIK, Anton MINKANIČ (všetci Zbudza).

60 rokov – Ján ŠIMAL (Oreské), Štefan DUNCA, Anna BLACHOVÁ, Eva HUDÁKOVÁ, Jozef KOBULNICKÝ (všetci Staré), Jozef MANDŽÁK, Emil FERKO, Dušan KLOČANKA, Ján METENKO, Vladislav ŠTACHYRA, Anna MISÁROVÁ (všetci Zbudza).

70 rokov – Jozef ŠIVECKÝ (Oreské), Albert BLACH, Helena PALOVČÁKOVÁ, Mária BANÍKOVÁ, Kvetoslava ČERHITOVÁ, Michal DŽADO, Anna LISÁKOVÁ (všetci Staré), Milan BARKAJ, Agáta STRELKOVÁ, Marta FERKOVÁ, Marta MIŠKOVIČOVÁ, Anna CHOCHOLOVÁ, Milan MINKANIČ (všetci Zbudza).

75 rokov – Pavol MISÁR, Irena DEMČÁKOVÁ (obaja Staré), Michal HIRJAK, Juraj PASTIRIK, Valéria BAŠKOVSKÁ, Mária TKÁČIKOVÁ, Mária SISÁKOVÁ, Margita JACKOVÁ (všetci Zbudza).

80 rokov – Štefan KOSTELNÍK (Oreské), Eva SALOŇOVÁ (Staré), Milan PULAK (Zbudza).

81 rokov – Viliam MIHALKO (Oreské), Germuda KUCHÁROVÁ, Ema ŠAMULAKOVÁ (obe Staré), Magdaléna MANDŽÁKOVÁ, Jozef JENČO (obaja Zbudza).

82 rokov – Sidónia VOJTKOVÁ, Kvetoslava BEREŠOVÁ (obe Oreské), Irena ČAUDEROVÁ, Silvia KOLIBABOVÁ (obe Staré).

83 rokov – Viliam BORKO (Oreské), Hedviga LAŽAROVÁ, Jozef PLUCHTA, Terézia DUNCOVÁ (všetci Staré), Ludmila DZURJOVČINOVÁ, Václav PULAK (obaja Zbudza).

84 rokov – Filoména ŠIMALOVÁ (Oreské), Serafína PLUCHTOVÁ, Serafína ŠALACHOVÁ, Anna SABOVÁ, Helena BAČOVČINOVÁ, Helena PETRUŠKOVÁ, Anna JAKUBOVÁ (všetky Staré), Jozef MASKAL, Aurélie MĀSKALOVÁ, Mária MOROZOVA, Michal ČOREJ (všetci Zbudza).

85 rokov – Mária ZALUŽICKÁ, Mária HUJDIČOVÁ (obe Oreské), Agnesa BEREŠOVÁ (Staré), Margita PREPILKOVÁ (Zbudza).

86 rokov – Juliána HARVILČÁKOVÁ (Oreské), Anna KLOČANKOVÁ, Magdaléna UHALOVÁ, Božena ŠTACHYROVÁ (všetky Zbudza).

87 rokov – Jolana VOJTKOVÁ (Oreské), Bernardína STRIČKOVÁ (Staré).

88 rokov – Valentín CHMELIAR (Oreské).

89 rokov – Helena HUDÁKOVÁ (Staré), Melánia KOLESÁROVÁ (Zbudza).

92 rokov – Margita MIŽOVÁ (Zbudza).

93 rokov – Aranka ČERHITOVÁ (Staré).

94 rokov – Anna LITUNOVÁ (Staré).

95 rokov – Jolana FERENCOVÁ (Staré).

Opustili naše rady:

Katarína ZALUŽICKÁ, rod. Hirjaková (nar. 1931) – z Oreského, Gabriela ADAMIKOVÁ, rod. Kondašová (1939), Marián HARVAN (1981), Cyril DUNCA (1958), Jaroslav LAZOR (1967), Gustáv HOLEJ (1936), Irena DELINGOVÁ, rod. Žinčáková (1934), Vladimír HLAVÁČ (1949) – všetci zo Starého, Valéria DLUŽANINOVÁ, rod. Minkaničová (1951), Gabriel IHNÁT (1948), Margita PREPILKOVÁ, rod. Čmiľová (1937), Štefan GALAMBOŠ (1986), Ján SINČAK (1934) – všetci zo Zbudze.

K 30. júnu 2022 bolo prihlásených k trvalému pobytu v Oreskom 490, v Starom 760 a v Zbudzi 531 obyvateľov.

ZO ŠTATISTÍK OBCE ORESKÉ

Podľa sčítania obyvateľov v roku 2021 bolo k trvalému pobytu v Oreskom prihlásených 492 osôb. Slobodných bolo 179, ženatých a vydatých 243, rozvedených 27 a 43 ovdovených. V predproduktívnom veku bolo 69, v produktívnom 346 a v poproduktívnom 77. Bez ukončeného vzdelania bolo 51 osôb, základné vzdelanie malo 64, stredné odborné a učňovské bez maturity 140, úplné stredné odborné s maturitou 143, vysokoškolské 66, bez vzdelania bola 1 osoba a v 9 prípadoch vzdelanie nebolo zistené. (rk)

PO TROCH ROKOCH

Po nútenej pauze spôsobenej koronavírusom mohli v sobotu 12. marca diváci v Strážskom a Starom opäť sledovať zápolenie bežcov na trati Laboreckej desiatky z Pub parku v Strážskom do Starého (chotárna časť Kozianky) a späť. Na štart sa postavilo 157 mužov a 61 žien, dovedna teda 218 pretekárov.

Rekord T. Sahajdu (0:31:16,3) 0:42:32,7 h, 3. Ján Holman (Michalovce) 0:48:27,2 h.

Štartovalo dovedna 154 mužov a 3 juniory.

F – ženy (18-39 rokov): 1. Lucia Pelikánová (ŠK Dukla Banská Bystrica) 0:35:39,8 h, 2. Elizaveta Lialenko (Svidník) 0:40:48,2 h, 3. Natália Onusková (Lužany pri Topli) 0:42:54,7 h.

G – ženy (40-49 rokov): 1. Petra Šamuláková (Košice) 0:45:49,1 h, 2. Lucia Müllerová (MARAS team) 0:46:57,2 h, 3. Beáta Kopčáková-Seligová (Metropol Košice) 0:47:47,6 h.

H – ženy (50-59 rokov): 1. Danika Hanulová (Štefko Running team) 0:42:07,2 h, 2. Helena Kráľová (STG Kropachy) 0:45:54,2 h, 3. Danica Božová (Bežeký klub Poprad/Svit) 0:49:00,2 h.

I – ženy (nad 60 rokov): 1. Drahomíra Popracová (Kežmarok) 0:48:56,1 h, 2. Zlatka Semanová (Košice) 0:50:51,9 h, 3. Alžbeta Tiszová (TMS International Košice) 0:55:13,1 h.

JŽ – ženy: 1. Vивиána Popovičová (TU Slávia Košice) 0:37:25,8 h, 2. Veronika Uličná (MARAS team) 1:03:12,0 h.

CELKOM ŠARTOVALO 59 ŽIEN A 2 JUNIORKY. (N. Pok)

CELKOM ŠARTOVALO 59 ŽIEN A 2 JUNIORKY. (N. Pok)

KTO REPREZENTOVAL

Futbalový oddiel dospelých Zbudza, ktorá (vdaka reorganizácii) paradoxne postúpila z VIII. do VIII. ligy ObFZ z 2. miesta, v ročníku 2021/2022 reprezentovali: Patrik Hirjak – Lubomír Andrejov (1 gól/0 ŽK), Michal Andrejov, Lukáš Béreš, Erik Dančíšin, Miroslav Dudaš (1/0), Jaroslav Dudaš, Matej Dudra (1/1), Samuel Dzurjovčín (3/1), Erik Hricík, Milan Hricík (1/0), Martin Jakub (2/0), Ladislav Kincel (2/0), Ľuboš Kočan, Peter Kužma, Dušan Macejka (3/2), Christían Mandžák, Mikuláš Mika, Dominik Minkanič, Marian Moldovan, Adrian Pavlovčák, Juraj Sabol (3/0), Marián Soltész (3/2), Pavol Talnagi (2/1), Rastislav Tekáč. Vedúcim mužstva bol Jaroslav Dudaš. (red)

SÚPERI ZBUDZE

Futbalový oddiel Zbudza bude v novom súťažnom ročníku 2022/2023 opäť štartovať v VIII. lige ObFZ Michalovce, ibaže to už nebude najnižšia oblastná súťaž, ale o stupeň vyššie. Futbalisti FO Zbudza síce skončili v VIII. lige 2021/2022 na nepostupovom 2. mieste, ale využili ponuku ObFZ Michalovce na doplnenie účastníkov druhej najvyššej oblastnej súťaže. Ich súpermi v tejto súťaži budú OcŠK Pozdišovce, OŠK Svornosť Bracovce, TJ v Kapušianskych Kláčanoch, TJ Kusín, OŠK Porostov, FK 1971 Moravany, FK Družstevník Iňačovce, TJ Pusté Čemerné, TJ Tatran Remetské Hámre, AFK Topolany B, OŠK Pavlovce n/U B a OŠK Zalužice B.

Pre ilustráciu uvádzame prehľad súťaží na jednotlivých úrovniach: SFZ: I. liga, II. liga, III. ligy (Západ, Východ). VsFZ: IV. liga, V. ligy (Sever, Juh), VI. ligy (košicko-gemerská, podtatranská, vihorlatsko-duklianska, zemplínska a šarišská). ObFZ Michalovce: VII. liga, VIII. liga, IX. liga. -rk-

KRÁTKO ZO ŠPORTU

FUTBAL

DOSPELÍ

VIII. liga ObFZ Michalovce

Ročník 2021/2022 – jarná časť

8. kolo (8.5.2022):

ZBUDZA – MORAVANY 0:2 (0:2)

Góly: Valiga, Kaluha. ŽK: Valiga (h). Domáci nastúpili iba s 8 hráčmi! Pred 30 divákmi rozhodoval Stretavský.

9. kolo (15.5.2021)

SOBRANCE B – ZBUDZA

Výsledok zápasu bol anulovaný, keďže domáci odstúpili zo súťaže! Pôvodne 0:11 (0:6). Góly: Dudra 4, Talnagi 3, Macejka 2, M. Dudaš, L. Andrejov. Pred 20 divákmi rozhodoval Mazár.

10. kolo (22.5.2022):

ZBUDZA – JASTRABIE 1:0 (0:0)

Gól: M. Dudaš. ŽK: Talnagi, Dudra (d). Pred 50 divákmi rozhodoval Matej.

11. kolo (29.5.2022):

ZBUDZA mala voľno.

12. kolo (5.6.2022):

BEŠA – ZBUDZA 3:1 (1:1)

Góly: vlastný (M. Dudaš), Rác, R. Ádi – Dzurjovčín. Hostia nastúpili iba s 9 hráčmi! Pred 25 divákmi rozhodoval Dirda.

13. kolo (12.6.2022):

ZBUDZA – ÚBREŽ 7:2 (3:0)

Góly: Kincel 2, Dzurjovčín 2, M. Hricík, Dudra, Macejka – M. Murgáč, Dár. Murgáč. ŽK: Macejka – J. Murgáč, Dan. Murgáč. Pred 25 divákmi rozhodoval Dirda.

14. kolo (19.6.2022):

STRETAVA – ZBUDZA 0:1 (0:0)

Gól: Macejka. ŽK: Macejka (h). Pred 50 divákmi rozhodoval Hospodín.

Konečná tabuľka 2021/2022

1. Moravany	10	5	4	1	23:15	19
2. Zbudza	10	5	1	4	22:15	16
3. Beša	10	4	3	3	18:10	15
4. Jastrabie	10	4	3	3	19:14	15
5. Úbrež	10	4	2	4	22:31	14
6. Stretava	10	1	1	8	12:31	4

Tabuľka zápasov DOMA

1. Moravany	5	4	1	1	17:8	13
2. Zbudza	5	4	0	1	15:5	12
3. Jastrabie	5	2	3	0	11:6	11
4. Úbrež	5	3	1	1	13:13	10
5. Beša	5	2	2	1	11:4	8
6. Stretava	5	1	0	4	6:8	3

Tabuľka zápasov VONKU

1. Beša	5	2	1	2	7:6	7
2. Jastrabie	5	2	0	3	8:8	6
3. Moravany	5	1	3	1	6:7	6
4. Zbudza	5	1	1	3	7:10	4
5. Úbrež	5	1	1	3	9:18	4
6. Stretava	5	0	1	4	6:23	1

ŽIACI U-15

IV. liga ObFZ Michalovce

Ročník 2021/2022 – jarná časť

10. kolo (22.4.2022):

ZBUDZA – LASTOMÍR 7:2 (5:1)

Góly: Jak. Mandžák 3, F. Mandžák 2, Va-

TRADIČNÝ TURNAJ

V sobotu 16. júla sa na miestnom futbalovom ihrisku Polaty v Zbudzi uskutočnil tradičný futbalový turnaj, na ktorom si proti sebe zahráli A-mužstvo, vyslúžilci a žiaci. Organizátorom bol futbalový oddiel Zbudza.

Počasie priaznivcom futbalu prišlo a jednotlivé zápasy povzbudzovali diváci, ktorých sa zišlo neúrekom. Nechýbali ani rodičia malých nádejných futbalistov, ktorí podali krásne výkony. Jednotlivé zápasy rozhodovala dvojica rozhodcov **Tomáš Komenda** a **Ladislav Babjak**. Víťazom turnaja sa stalo A mužstvo Zbudza, 2. miesto patrilo vyslúžilcom a 3. miesto obsadili žiaci. **Najlepšími hráčmi turnaja** boli **Miroslav Dudáš** (A mužstvo), **Michal Barkaj** (vyslúžilci) a **Jakub Hricík** (žiaci). Najlepší brankári: 1. miesto **Adam Hlinka**, 2.

Patrik Hirjak, 3. **Jozef Mandžák**. Najlepším strelcom turnaja s 8 gólmi sa stal **Kristián Mandžák**.

Pred turnajom odovzdal Ing. **Miloš Fedák Jaroslavovi Dudášovi** pre družstvo žiakov futbalový výstroj, ktorá obsahovala futbalové štuľpne, trenírky a tréningové tričko. Taktiež im boli odovzdané futbalové pomôcky na tréning (lopty, kužele) a športové fľaše na vodu. Výstroj bola zakúpená z dotácie SFZ, určenej mládežníckym družstvám pre rozvoj talentov a športu. Po vyhodnotení si všetci účastníci pochutili na skvelom guláši. **A. F.**

JESENNÝ ŽREB 2022/2023

Dospelí – VIII. liga ObFZ: 1. kolo (7.8.2022 o 16:30): **Zbudza – Moravany**, 2. kolo (14.8.2022 o 16:30): **Ľňačovce – Zbudza**, 3. kolo (21.8.2022 o 16:00): **Zbudza – P. Čemerné**, 4. kolo (28.8.2022 o 16:00): **R. Hámpre – Zbudza**, 5. kolo (4.9.2022 o 15:30): **Zbudza – Pozdišovce**, 6. kolo (11.9.2022 o 15:30): **Zbudza – Bracovce**, 7. kolo (18.9.2022 o 15:00): **Pavlovce n/U B – Zbudza**, 8. kolo (25.9.2022): **Zbudza má voľno**, 9. kolo (2.10.2022 o 14:30): **Porostov – Zbudza**, 10. kolo (9.10.2022 o 14:30): **Zbudza – Topoľany B**, 11. kolo (15.10.2022 o 14:00): **K. Kľačany – Zbudza**, 12. kolo (23.10.2022 o 14:00): **Zbudza – Zalužice B**, 13. kolo (30.10.2022 o 14:00): **Kusín – Zbudza**. Odvetná časť súťaže začína **25. marca 2023**.

Žiaci – IV. liga ObFZ U-15: 1. kolo (28.8.2022 o 16:30): **Pavlovce n/U – Zbudza**, 2. kolo (2.9.2022 o 16:30): **Zbudza – Bracovce**, 3. kolo (8.9.2022 o 16:00): **Lastomír – Zbudza**, 4. kolo (16.9.2022 o 16:30): **Zbudza – Budkovce**, 5. kolo (23.9.2022 o 16:00): **Topoľany – Zbudza**, 6. kolo (30.9.2022 o 16:30): **Rakovce n/O – Zbudza**, 7. kolo (7.10.2022): **Zbudza má voľno**, 8. kolo (14.10.2022 o 16:00): **Krásnovce – Zbudza**, 9. kolo (21.10.2022 o 16:00): **Zbudza – Záhör**. Odvetná časť súťaže začína **24. apríla 2023**.

HASIČI POMÁHALI

Dobrovoľní hasiči zo **Starého** začali svoju činnosť pomocou ľuďom utekajúcim pred vojnovým konfliktom na Ukrajine. Okrem poskytnutého zdravotníckeho materiálu pomáhali aj priamo na hraničnom priechode vo **Vyšnom Nemeckom**, a neskôr aj vo veľkokapacitnom centre v **Michalovciach**, spolu s ďalšími DHZ. V rámci zásahovej činnosti boli **privolaní operačným strediskom**

k požiaru, ktorý vypukol na **vlačkovej súprave medzi Strážskym a Brekovom**, kde asistovali profesionálnym zložkám.

Športové aktivity začali **1. júla** na **nočnej súťaži vo Sverzove**, kde na hasičské tímy čakal iba jeden pokus. V konkurencii 30 mužských družstiev sa časom **15,70 s** umiestnili na **10. priečke**. Počas prvého júlového víkendy sa zúčastnili **súťaže vo Veľkých Revištiach**, kde prebiehalo aj prvé kolo ZHSL. Tu sa im veľmi nedarilo, platný pokus bol tesne za hranicou **18 s** a stačil im iba na **4. miesto**. Najmenej úspešné bolo ich vystúpenie v **Trhovišti**. Prvý pokus neplatný a druhý nevydarený ich odsunuli až na **13. miesto**. **(maja)**

KRÁTKO ZO ŠPORTU

del, Tomáš – Kora, Pavlíková. Pred 40 divákmi rozhodoval Mišo.

11. kolo (29.4.2022):

BUDKOVCE – ZBUDZA 7:1 (3:0)

Góly: Geci 3, Belej 3, Kiss – F. Mandžák. Pred 40 divákmi rozhodoval Mišo.

12. kolo (6.5.2022):

ZBUDZA – KRÁSNOVCE 9:0 (4:0)

Góly: F. Mandžák 4, Joz. Mandžák 2, Tomáš 2, Miker. Pred 20 divákmi rozhodoval Mihalov.

13. kolo

ZBUDZA mala voľno.

14. kolo (20.5.2022):

ZÁHOR – ZBUDZA 4:3 (1:2)

Góly: Banom 2, Bali, Rokyta – F. Mandžák 2, Jak. Mandžák. Pred 25 divákmi rozhodoval Dirda.

15. kolo (27.5.2022):

ZBUDZA – ČÍČAROVCE 1:2 (0:1)

Góly: F. Mandžák – Kudrač, Jacko. ŽK: Jacko, Pastirák (oba h). Pred 30 divákmi rozhodoval T. F. Komenda.

16. kolo (3.6.2022):

RAKOVEC – ZBUDZA 12:0 (7:0)

Góly: Pavlov 5, Radyk 3, Koutul 2, Šuhajda. Pred 20 divákmi rozhodoval Mihalov.

17. kolo (10.6.2022):

ZBUDZA – HOROVCE 0:7 (0:2)

Góly: D. Trusa 3, Holman 2, Timko, Laškody. Pred 20 divákmi rozhodoval Mišo.

18. kolo (17.6.2022):

BRACOVCE – ZBUDZA 6:1 (5:0)

Góly: Tkáč 3, Doci, Mihalov, Hrabovčín – F. Mandžák. Pred 40 divákmi rozhodoval Rapáč.

Konečná tabuľka 2021/2022

1. Horovce	16	14	2	0	118:15	44
2. Čičarovce	16	13	0	3	97:27	39
3. Rakovec	16	10	1	5	83:31	31
4. Budkovce	16	10	1	5	82:43	31
5. Bracovce	16	6	2	8	65:60	20
6. Krásnovce	16	6	2	8	59:60	20
7. Zbudza	16	5	0	11	61:90	15
8. Lastomír	16	2	2	12	39:89	8
9. Záhör	16	1	0	15	15:204	3

ZAHRALI SI IV. LIGU

V uplynulej sezóne si **žiaci FO Zbudza** zahráli **IV. ligu ObFZ U-15**. Tréneri **L. Kincel** a **J. Puľak** mali k dispozícii tento káder (v zátvorke počet strelených gólov): **Adam Hlinka (1)** – **Martin Bady**, **Enrico Barkai**, **Laura Barkaiová**, **Maxim Bocko (2)**, **Ramón Butka (13)**, **Miroslav Demeter**, **Adrián Hlinka**, **Filip Mandžák (20)**, **Jakub Mandžák (9)**, **Jozef Mandžák (5)**, **Michal Miker (4)**, **Jozef Nadzam**, **Nikolas Nistor**, **Daniel Papinčák**, **Viktória Puľaková (1)**, **Boris Ridaj**, **Kevin Ridaj**, **Tomáš Sivák**, **Maurícus Tomáš (3)**, **Samuel Vadel (3)**. Vedúcim družstva bol **Jaroslav Dudáš**. **RR**

Pod Bukovinou

Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské

Vychádzajú dvakrát ročne. Vydáva Obec Staré, IČO: 00 325 805. Riadi redakčná rada v zložení: **Ing. Michal Bereznanin**, **Ing. Matej Havrila** a **Bc. Agnesa Stričková**. Zodpovedný redaktor **J. P. Zemplínsky**. Sídlo vydavateľa a redakcie: **Obecný úrad, Staré 208, 072 23 Staré**. Tel.: **056/688 70 41**. Evidované MK SR pod č. **EV 4422/11**. ISSN **1339-455x**.